

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2557/ 00049

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	7 พ.ย. 2556	44	15741	3

ปูไม้ป้วย คำบอกคนล้านนา พระญาณการนำไม้มาทำหลาวหาบข้าว

คนล้านนารู้จักสังเกดไม้ในป่าเพื่อนำมา
ทำเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง
เหมาะสมและเกิดคุณค่าแก่ชีวิตอย่างแท้จริง โดย
ไม่ได้ทำลายธรรมชาติ อย่างเช่นการทำหลาวหาบ
ฟ่อนข้าวพวกเขาใช้ปูไม้ป้วยมาทำเป็นตัวหลาวยาว
เพื่อใช้ได้นาน

แม้ว่าปัจจุบัน ชาวนาส่วนมากจะจ้างรถ
ไถนา รถเก็บเกี่ยวข้าว สีข้าวในนาให้เรียบร้อยรวด
เร็ว แต่ยังมีชาวนาหลายท่านยังคงใช้วิถีในการทำนา
เกี่ยวข้าว หาบข้าวหลาวอย่างเช่นครั้งบรรพบุรุษได้
กระทำกันมา

วันนี้ได้มีโอกาสไปเที่ยวป่า และมีเพื่อน
เป็นปราชญ์ชาวบ้านที่รู้จักชนิดไม้ในป่าเป็นอย่างดีได้
ชี้ให้เราดูต้นไม้ป้วยสูงใหญ่ต้นหนึ่ง มีลำต้นรีวรอย
ร่องยาวตามลำต้น รีวรอยที่ฟูเป็นเส้นนูนขึ้นมาเอง
ชาวบ้านเรียกกันว่า "ปู" (พู) คือโหนดกนูน เป็นเส้น
ยาว คล้ายสันแนวภูเขาตัวเอง

ไม้ป้วยคนล้านนา คือไม้ตะแบกของ
คนภาคกลาง มีดอกสีม่วงสวยงาม โดยเฉพาะยาม

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2557/ 00049

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	7 พ.ย. 2556	44	15741	3

หน้าฝนพำ ฟ้าบด สีสวยสดของดอกไม้ป๊วย
จะสะท้อนตบบรรยากาศในผืนป่า

ส่วนเนื้อไม้ที่ปูดโปออกมาเป็นแนวโค้งงอ
เป็นเส้นนั้น ชาวล้านนาบอกว่ามันมีความเหนียวและ
เบา เหมาะสำหรับนำมาทำคานหรือตัวหลาวยาว เพื่อ

หาล้างของหนักโดยเฉพาะฟ่อนข้าวเปลือกที่เก็บ
เกี่ยวไว้นาน แม้จะหนักอย่างไร ตัวหลาวป๊วย
จะอ่อนค้อมน้อมเหินอะๆ แล้วเด่งตัวขึ้นมิได้หักลง
แต่ประการใด นี่ก็คุณสมบัติของไม้ป๊วย หรือป๊วยไม้
ป๊วยที่เรานิยมกัน

การทำหลาวหาล้างข้าวต้องไปตัดเอาไม้
ป๊วยที่มีปูดตามแนวลำต้นยาวตลอดแนว เพื่อจะได้
หลาวที่ยาวและได้หลาวหลายๆเล่ม เมื่อตัดเอาไม้
ป๊วยลงแล้วต้องกะวัดความยาวของตัวหลาว เพื่อ
ไว้ตัดแต่งเล็กน้อย จึงทำการตัดเป็นท่อนแล้วผ่าตาม
ความยาวของป๊วยหรือเส้นของเนื้อไม้ ให้ได้ป๊วย
มาเป็นเส้นไม้ยาว แล้วนำมาตัดแต่ง ให้โค้งงามตาม
ความต้องการ

ทดลองใส่ปากดูว่าคานหลาวใหญ่กว่าปาก
หรือเล็กอย่างไร ต้องตัดแต่งให้เหมาะสมกับปากของ
เราที่จะแบกคานหลาวนั้น

การทำหลาวจากป๊วยไม้ป๊วย จะทำกัน
หลายๆเล่ม จนหมดไม้ที่ตัดมา เพื่อประหยัดไม้ ไม้
ตัดหลายต้นให้สิ้นเปลือง

ภาพ...ต้นไม้ป๊วย หรือตะแบก แหล่ง
เรียนรู้พะเยาล้านนา ม.6 ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม
จ.เชียงใหม่.

...นิคม พรหมมาเทพย์...